

4. *Корягин В.М. Подготовка высококвалифицированных баскетболистов: учебник [для ВУЗов физ. воспитания] / В.М. Корягин. — Львов: Край, 1998. — 192 с.*

5. *Спортивні ігри: навчальний посібник для студентів факультетів фізичної культури педагогічних вищих навчальних закладів: у 2 томах: / [Козіна Ж.Л., Поярков Ю.М., Церковна О.В., Воробйова В.О.]; під ред.. Ж.Л. Козіної. — Том 1: Загальні основи теорії і методики спортивних ігор. — Харків, 2010.*

ОЛІМПІЙСЬКИЙ РУХ В УКРАЇНІ: СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК, СУЧАСНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

НАУМЕНКО М. В. студентка IV курсу

ЛЯХ-ПОРОДЬКО О. О. доцент, кандидат наук з фізичного виховання і спорту

Національний університет фізичного виховання і спорту України, Київ

РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ ШЛЯХОМ ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ОЛІМПІЙСЬКОЇ ХАРТІЇ

Анотація. Розглянуто зміни внесені до Олімпійської хартії за 2004-2007 рр.. З'ясовано зовнішні фактори, що впливають на процес правового регулювання міжнародного олімпійського руху. Розглянуто трансформацію Олімпійської хартії відповідно до потреб сучасного суспільства.

Ключові слова: закон, право, олімпійський рух, Олімпійська хартія.

Постановка проблеми. Олімпійська хартія є зведенням основних принципів олімпізму, Правил і Офіційних роз'яснень, затверджених МОК. Вона регламентує структуру, механізм дії та процеси олімпійського руху і визначає умови проведення Олімпійських ігор. Водночас, Олімпійська хартія виконує три основних завдання: виступає основним інструментом, що має характер основного закону, регламентує основні принципи і невід'ємні цінності олімпізму; є статутом Міжнародного олімпійського комітету; визначає основні права і обов'язки трьох головних складових олімпійського руху (МОР, МСФ, НОК, ОКОІ) [2].

На сьогоднішній день міжнародний олімпійський рух продовжує стрімко розвиватися, незважаючи на відносну сталість та сформованість цього процесу. Наприклад, програма Олімпійських ігор має чітке ядро видів спорту, а всі зміни відбуваються шляхом заміщення одних видів спорту іншими. Таким чином, Міжнародний олімпійський комітет експериментує, а щоб збільшити якість та достовірність цього експерименту, він вносить зміни до свого внутрішнього закону – Хартії.

Водночас, слід враховувати те, що МОК спрямовує свою діяльність на суспільство. У свою чергу, науково-технічний прогрес не стоїть на місці й людство намагається відповідати його теперішньому стану. Для того, щоб люди й надалі цікавилися олімпійським рухом, йому слід відповідати рівню науково-технічного прогресу та потребам й запитам соціуму. Саме з цією метою, Міжнародний олімпійський комітет приймає рішення щодо внесення змін до головного законодавчого документу – Олімпійської хартії [4].

Мета дослідження – здійснити аналіз та виявити особливості структурно-правових змін Олімпійської хартії.

Завдання дослідження:

1. Здійснити аналіз науково-методичної літератури за темою дослідження.

2. Визначити зміни внесені до Олімпійської хартії.

3. З'ясувати особливості регуляції структурно-правових змін Олімпійської хартії.

Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури; порівняння, зіставлення та аналогія.

Результати дослідження та їх обговорення. Аналізуючи редакцію Олімпійської хартії 2007 р. нами було з'ясовано, що на 119-й сесії МОК, яка відбулась 7 липня 2007 р. у Гватемалі, були внесені зміни до наступних положень: пункт 3.8.2 Правила 16 (Члени); пункт 3 Правила 18 (Сесія); пункт 3 Правила 29 (Склад НОКів); Правило 46 (Олімпійські види спорту), Правило 47 (Програма змагань, Включення видів спорту, Дисциплін, Заходів) та Правило 48 (Програма Олімпійських ігор) були видалені та замінені новим Правилем 46 (Програма Олімпійських ігор); пункт 2 Правила 49 (Технічні положення, що стосуються МСФ на Олімпійських іграх) став Правилем 47 з тією ж назвою; пункт 3.7 до Офіційного роз'яснення до Правила 49 (тепер Правило 47) було видалено; пункт 1.6 до Офіційного роз'яснення до Правила 53 (Реклама, демонстрація, пропаганда) став Правилем 51 [3]. Розглянемо детальніше зміст цих змін.

Відповідно до редакції Олімпійської хартії 2004 р. у пункті 3.8.2 Правила 16 (Члени) йшлося про те, що «рішення про виключення члена МОК приймаються більшістю в дві третини голосів членів присутніх на сесії за пропозицією Виконкому МОК», тоді як у редакції 2007 р. цього ж Правила йдеться про те, що «рішення про виключення члена МОК приймаються Сесією МОК за пропозицією Виконкому МОК». Тобто можна помітити, що процедура прийняття рішення стає певним чином більш закритою.

Якщо у редакції 2004 р. у пункті 3 Правила 18 (Сесія) йшлося про те, що «для внесення змін до Основоположних Принципів Олімпізму або до Правил Олімпійської Хартії – вимагається, щоб на Сесії були присутні не менше, ніж дві третини членів МОК», то у редакції 2007 р. цього ж Правила вже йдеться про те, що «для внесення змін до Основоположних Принципів Олімпізму, до Правил Олімпійської Хартії, або до будь-якої частини Олімпійської Хартії – вимагається, щоб на Сесії були присутні не менше, ніж дві третини членів МОК з правом голосу». Отже, можна зробити висновок, що Сесія приймає «монопольний» характер голосування.

У редакції 2004 р. у пункті 3 Правила 29 (Склад НОКів) йшлося про те, що «голосуюча більшість НОК і його виконавчого органу повинна бути представлена голосами Олімпійських спортивних федерацій, вказаних в пункті 1.2 (усі національні федерації, що є членами МСФ, чиї види спорту включені до програми Олімпійських ігор, або їх представників), або їх представників. Коли приймаються рішення з питань, що стосуються Олімпійських ігор – враховуються тільки голоси членів виконавчого органу НОК і національних федерацій, що вказані в пункті 1.2», а вже у редакції 2007 р. цього ж Правила вже йдеться про те, що «голосуюча більшість НОК і його виконавчого органу повинна бути представлена голосами національних федерацій, вказаних в пункті 1.2 (усі національні федерації, що є членами МСФ, чиї види спорту включені до програми Олімпійських ігор, або їх

представників), або їх представників. Коли приймаються рішення з питань, що стосуються Олімпійських ігор – враховуються тільки голоси членів цих федерацій і виконавчого органу НОК». Таким чином, Правило зазнало лише понятійних змін.

Якщо редакції 2004 р. Правило 46 (Олімпійські види спорту), Правило 47 (Програма змагань, Включення видів спорту, Дисциплін, Заходів) та Правило 48 (Програма Олімпійських ігор) були самостійними елементами Хартії, то у редакції 2007 р. вони були видалені та замінені новим Правилем 46 (Програма Олімпійських ігор). Тобто ця частина Хартії зазнала лише реорганізаційних змін.

Згідно з редакцією 2004 р. пункт 2 (Технічні положення, що стосуються МСФ на Олімпійських іграх) був Правилем 49, тоді як у редакції 2007 р. став Правилем 47 з тією ж назвою, а пункт 3.7 до Офіційного роз'яснення до Правила 49 (тепер Правило 47) взагалі було видалено. Отже, можна зробити висновок, що й ця складова Хартії зазнала реорганізаційних змін.

Якщо у редакції 2004 р. пункт 1.6 (Реклама, демонстрація, пропаганда) був до Офіційного роз'яснення до Правила 53, то у редакції 2007 р. він став пунктом 1.6 (Реклама, демонстрація, пропаганда) до Офіційного роз'яснення до Правила 51. Як з'ясувалося під час аналізу цього Правила Хартії, інформація, яка подана на початку у редакції 2007 р., не відповідає існуючим змінам. Оскільки на початку зазначено, що пункт 1.6 реорганізовано у самостійне окреме Правило 51, а насправді усе Правило 53 було реорганізовано у Правило 51 з залишеними і незміненими Офіційними роз'ясненнями до нього [1, 3].

Висновки:

1. Законодавча система МОК, а саме Олімпійська хартія, загалом за 3 роки зазнала несуттєвих змін, які, якщо детально розглянути, вплинули на її структуру шляхом реорганізації її складових. Проте серед цих змін можна виділити й більш значущі їх елементи, а саме: пункт 3.8.2 Правила 16 (Члени) та пункт 3 Правила 18 (Сесія).

2. Зміни, що були внесені до пункту 3.8.2 Правила 16 (Члени), щодо того, хто має право голосу для прийняття рішення щодо виключення члена Міжнародного олімпійського комітету та зміни, що були внесені до пункту 3 Правила 18 (Сесія), щодо того, хто має право голосу для прийняття рішення щодо внесення змін до Основоположних принципів Олімпізму і Правил Олімпійської хартії, дають нам підстави для наступного висновку. В зв'язку з тим, що було змінено співвідношення кількості осіб, що можуть голосувати на Сесіях МОК, змінюється й сама система голосування. Якщо за редакцією 2004 р. для прийняття рішення була достатня більшість в дві третини голосів усіх присутніх, то за редакцією 2007 р. необхідна більшість в дві третини голосів, але вже членів МОК, що мають право голосу.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Планується проведення аналізу науково-методичної літератури, порівняння визначених у процесі роботи змін та виявлення їх суттєвого впливу на Міжнародний олімпійський рух. Дослідження буде проводитися за даними початку набуття правової сили редакцій Олімпійської хартії 2011, 2013, 2015 та 2016 рр., а також за необхідності будуть братися дані більш ранніх років.